

בית תפארת הנג

ליקוט מתורת רבותינו הק' לבית זועהיל וזלאטשוב זיע"א

תורת המגיד מזלאטשוב

את הכבש אחד תעשה צבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים (כח 7). בשם עלמנו [הרה"ק רבי זאב מזבארין] זי"ע, הכלל שצריך תמיד לתקן בתפילות כל המעשים שכבוס בלבו ולא למהר בתפלה, וזה אמר הפסוק את הכבש אחד תעשה צבוקר, היינו מה שכבוס בלבו של אדם צריך לתקן, תעשה צבוקר היינו יתקן בתפלה של צוקר. ואת הכבש השני, היינו גם כן מה שכבוס בלבו של אדם שצריך לתקן, תעשה בין הערבים, היינו בתפילות של מנחה וערבית שבין הערבים הכל (בכללם), היינו יתקן כל הדברים שכבוס בלבו על ידי תפילות צוקר ובין הערבים, כמו שנאמר (תהלים נהי ח) ערב צוקר ונהרים אשיחה וזהמה וישמע קולי, היינו על ידי תפילות ע"ע, ובא לזיון גואל אמן סלה.

תורת מוהר"פ

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו (כו, יח). פירש"י קח לך, קחנו בדברים אשריך שזכית להנהיג בניו של מקום. אמר ע"ז רבינו שכל אחד שמתמנה ועוסק בחינוך ילדי ישראל אומר לו הקב"ה כן, אשריך שזכית להנהיג בניו של מקום.

יקרא דמלכא

לכן אמור הנני נותן לו את צריתי שלום. כי ע"י שקינא במדת הברית נעשה יחוד ושלום בין ישראל לחביהם שבשמים, כי אורייתא וישראל וקוב"ה חד הוא (זה"ק ח"ג עג:), וע"י שמתקנים המדות מאיר אור התורה בלומדי, ועיקר כל המדות תלוי בתיקון הברית, וכאשר נתקן מדת הברית נזכה שהקב"ה ילמד אותנו את תורתו בצחי' ועל צריכת שחתמת בצברנו ועל תורתך שלמדתנו. וכאשר נזכה לאור התורה נעשה צחי' כהן ושופט, כי כתיב (דברים יז, ט) ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט וגו' והגידו לך את דבר המשפט, שע"י כהונתם הם שופטים לעם, היינו שמנהיגים את העם ע"י התורה, שידועים איך ללמוד ויודעים להגיד דבר המשפט ונושאים חשן המשפט לכפר על בני' ע"י ערכין טו:). (תשי"א)

ומנחתם ונסכיהם לפרים. ברש"י. פרי החג שבעים הם כנגד שבעים אומות שמתמעטים והולכים סימן כליה היא להם וזימי המקדש היו מגינים עליהם מן היסורים. ולכא' לפי"ז הי' צריך להיות בזמן הזה

לזרע משפחת הזרחי (כו יג). התורה מלמדת את האדם לרמיזת התשובה, והעיקר הוא שפלות שידמה את עלמנו בעיניו שלא עשה עדיין שום מצוה. וזהו לשון לזרע לשון עתיד שמלפני אדם תמיד לזרוע היינו שזכה לעשות מצוה, כי המצוה שעשה כבר אינה נחשבת אצלו לכלום, ואז יש לו הרבה שמסייעין לו לעשות מצוות. משפחת הזרחי, היינו יש משפחות הרבה שמסייעין לו לזרוע, ובא לזיון גואל אמן.

ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי (כו מט). נאמר לי רמיזת הפסוק בשם הק' מה"ר בנימין זאב [מזבארין] זאוק"ל שאמר בשם אביו הרב הק' מה"ר יחיאל מיכל זאוק"ל שהפסוק מרמז ליצר, כשהאדם חפץ לילך אחר ענת היצר באיזה דבר, משפחת היצרי, הרבה משפחות וסייעות יהיו לו לילך אחר היצר. לשלם, כשרואה להלך בשלימות העבודה, משפחת השלמי, כנזכר לעיל.

והשלים הוא ז"ל ואמר גם כן על דרך זה, לתקן משפחת התחני, כשארם רואה להתפלל ולהתחנן אזי משפחת התחני וכנ"ל.

לו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי במועדו, ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימים שנים ליום עולה תמיד, את הכבש אחד תעשה צבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים (כח 3-7).

שמעתי אומרים בדרך מוסר בשם הוותיק וחסיד המופלא איש אלקי מה' יצחק הגקרא ר' איציק דראציטשיר זלה"ה לעולם נהג שמעכבים כעסם על חזריהם עד יום ערב יום הכפורים ואז מפייסים זה את זה, ואין זה הדרך יחלק האור (עי' איוב לח כד), כי צריך האדם למחול לחזירו קודם השינה על כן שעשה לו חזירו דבר שאינו הגון בצורתו יום ולומר שארי ליה מארי לכל מאן דמלער לי, וכן אם חטא אדם כנגדו בלילה צריך למחול קודם אור השמש כנודע מזוהר (עי' ח"א ר"א ע"ב), ולא לכבוס כעסו על חברו שנה תמימה. וז"א ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה', שתעשו לו נחת רוח מזה, כבשים בני שנה, רואה לומר זה הדבר אשר כבוס בלבכם שנה תמימה עד ערב יום הכפורים לא תעשו כן, אלא שנים ליום, את הכבש אחד תעשה צבוקר, מה שכבוס בלבכם תעשו לשון תיקון כמו ובן הצוקר אשר עשה (בראשית יח ח). ואת הכבש השני תעשה, תתקן בין הערבים קודם השינה, עד כאן שמעתי ודברי פי חכם חן.

שאין להם מה שגיבנו עליהם שיהיו לוקים בכל יסורים שבעולם והעובדא של המליאות מכחיש זה ולהפך הם שקטים ושלמים ומלאים כל טוב.

והנה ידוע שטבע בני ישראל להמשך אחר רצונו של הקב"ה כדאיתא (ברכות יז) גלוי וידוע לפניך שרצונו לעשות לרונך ומי מעבד שאור שבעיסה, ומה השאור שבעיסה הם האומות העולם כש"כ (שה"ש א ו עיי"ש ברש"י) בני אמי נחרו בי, כי ידוע שמעשיהם של הרשעים גורמים מחשבות רעות ללדיקים ואח"כ גורם למעשה ח"ו, וזה הכל גורמים האומות שהם השאור שבעיסה, כי לעתיד שיאבדו הגוים ימשך לב בני ישראל רק להש"ת. וזמן שצית המקדש היה קיים והי' קדושה גדולה ואור גדול ולא נטו ללכת אחרי האומות אלא מעט, בעד זה העון הי' מגיע להם לאומות יסורים והפריס הגינו עליהם, אמנם בזמן הזה יסורים לבד לא מספיק להם אלא יתמלא סאתם ויתבטלו לגמרי מהעולם, וכעת הם צבחי' ומשלים לשונאיו אל פניו להאבידו (דברים ז, י) ואז נעשה רצונו ית' תמיד. (תשי"ז)

איתא בפרשת פנחס כל המועדים, וידוע הזמן מעורר הקריאה והקריאה מעורר הזמן, ואכל פנחס כתיב ויכפר, והנה כל הקרבנות מכל המועדים ראש חודש ימים נוראים פסח סוכות שבועות ובעיקר הקריאה בין המזמרים שמתחיל ג' שבועות זמן החורבן, הרי אלו זכר שיבנה המקדש ויתחדשו הקרבנות.

וענין הפריס המתמעטים, מרמז שינקום הי' נקמת ישראל, שקמו כולם בענה אחת להשמיד בני ישראל מאופק הארץ ממזרח התיכון והולכים בעלת היטלר ימח שמו שהשמיד כששה מליון מצני ישראל משמנה ומסלחה ועד הנה לא זכינו נקמה בהם, ולהפך קמו תחתיהם תרבות אנשים חטאים הן מהאומות הן מהעבר רב שונאי דת אנשי בליעל, והנה אנחנו מסובבים מצפנים ומבחוץ ומיחלות עינינו שיביא מועד שיגאלינו וינקום לעינינו דם השפוך, ונקיתי דם לא נקיתי (יואל 7, כד).

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

והנה נודע שפנחס עשה מעשה הריגת הגשיא במסירות נפש, שנתקצרו עליו כל שבט שמעון, כדאיתא בגמ' (סנהדרין פב, ב) 'ששה נסים נעשו לו לפנחס'. וגדולה מזה איתא במדרש (במדבר"ר פ"ב כ"ה) 'י"ב נסים נעשו לו'. ויש לדקדק, איך עשה פנחס כדבר הזה למסור את נפשו בעבור קנאותו, והלא רק על ג' עבירות חמורות מוסרים הנפש, ואינו ראוי האדם למסור את נפשו בגין עבירה אחרת. וכבר הזהיר הרמב"ם (הלכות יסודי התורה פ"ה, א) דמי שמוסר את נפשו כדי שלא לעבור עבירה אחרת הרי זה מתחייב בנפשו. וזה היה טענת השבטים שביזו אותו שהרי אסור לו למסור נפשו על שאר המצוות, ואיך סיכן את עצמו והרג נשיא שבט מישראל. אמנם מצינו כן אצל הלדיקים בכל הדורות, שהיו מוסרים את נפשם אף עבור מצוות אחרות, כגון עבור אכילת מצה, או שיצבה בסוכה וכדו', אך זהו 'הלכה ואין מורין כן', ובדאי שאין על פי תורה לאדם למסור את נפשו בעבור מצוות או עבירה אחרת מלבד ג' העבירות החמורות.

ונראה לתרץ, על פי מה דאיתא בצעל הטורים (דברים יא, כו) על הכתוב 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה', כי כל המצוות עשה כלולות בתיבת 'אנכי', וכל המצוות לא תעשה כלולות בתיבת 'ולא יהיה לך'. וכשאדם עומד בשורש כל מצוה ומצוה הרי הוא מרגיש כשעובר חלילה על מצוות עשה, כאילו פגם ב'אנכי', ואם ח"ו עובר על מצוות לא תעשה, מרגיש כאילו פגם ב'לא יהיה לך', ועל כן מסיק הכתוב 'את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלוקיך' – שכל מצוות עשה נכללים באנכי, וכן, 'את הקללה אם לא תשמעו' וגו' וסרתם מן הדרך' וגו', 'ללכת אחרי אלוקים אחרים אשר לא ידעתם', והיינו שאם תעברו על אחד מהעבירות הרי הוא כאילו הלכתם אחרי אלוקים אחרים. אמנם רק מי שהוא מופלג בחסידות וידוע אצלו חומר כל עבירה שהוא כפוגם ב'אנכי ולא יהיה לך'.

וכעין זה איתא צבית יוסף (יורה דעה סימן קנז) והוצא ג"כ בדרכי משה, דמי שהוא חסיד גדול וירא שמים מותר למסור נפשו גם על שאר מצוות – עשה ולא תעשה.

ובזה מובן דדוקא לדיק כזה, מותר לו למסור נפשו אפילו על שאר מצוות שבתורה, לפי שכל עבירה נחשב אצלו כאילו עבר על עבודה זרה, שעל זה הוא מחויב למסור נפשו.

בהקדים דברי ה'נועם אלימלך' (צלק) על הכתוב (במדבר כה, ז) 'ויקח רמ"ח בידו' – פירוש את הרמ"ח אצרי הגופיים של זמרי לקח בידו לתקנו, ולהשפיע להם חיות בתוכם, ע"כ.

והנה פנחס הלדיק נתקשר בצבות הק', אשר 'אברהם' אבינו בגימטריא רמ"ח, ו'פנחס' בגימטריא 'לח"ק', ו'יעקב' בגימטריא 'קפ"ב' שהוא ר"ת 'קנאים פוגעין בו'. ונמצא שבעת שלקח פנחס הרמ"ח והכה את זמרי בן סלוא וכזבי בת אור, נתקשר בכל שלשה האצבות הק'.

וכאשר ראו הכל שהוא מקיים המעשה הזה מלד קדושת אבותיו הק', ומלד מידת החסד שבו, וכמו שכתוב (דברים לג, ח) 'ולווי אמר תומיד ואוריך לאיש חסידך', וכן כמו שכתוב ידע שאין הוא מקיים המעשה הזה חלילה מלד אבי אמו – מלד הקליפה, וידעו שהוא לדיק שראוי למסור את נפשו אף על שאר המצוות, על כן יחסו הכתוב אחר אהרן. אלא שכל ישראל הסתפקו, אם הם בגדר מופלגים בחסידות ומותרים למסור נפשם או לא.

וזהו מרומז גם כן במה שפירש רבינו יונתן (במדבר כה, ו) על הכתוב 'זהמה זכים פתח אהל מועד' – 'ואינו זכין וקריין שמע'. דקראו קריאת שמע שבה יש רמ"ח תיבות כנגד רמ"ח המצוות. כדאיתא מרבינו האר"י הק', שבקריאת שמע ריככים מסירות נפש בד' מיתות בית דין, שבנ"י מוכנים למסור נפשם על הדבר, רק הם לא ידעו אם הם בגדר מופלגים בחסידות, שכל המצוות הם אצלם כמו 'אנכי ולא יהיה לך'. (מתוך דל"ח בסעודה שלשית פר' פנחס תשפ"א)

מזל"א טבא וגדיא יאה

הרה"ח אברהם גבירין הי"ו
להוצאת חבת בשעט"מ

